Proiectul „Goralii din Sudul Poloniei – monografie fotografică" s-a încheiat cu succes



Distribuie articolul

(/#facebook) (/#telegram) (/#whatsapp) (/#x)
(https://www.addtoany.com/share#url=https%3A%2F%2Fwww.napocanews. fotografica-s-a-incheiat-cu-succes.html&title=Proiectul%20%E2%80%9EGoralii%20din%20Sudul%20Polon a%20%C3%AEncheiat%20cu%20succes)

În perioada 22 august – 22 septembrie, Asociația „Etno Foto Art" din Oradea a încheiat cu succes proiectul său fotografic despre comunitățile de gorali din Sudul Poloniei, cu sprijinul Departamentului pentru Românii de Pretutindeni.



Proiectul a însemnat deplasarea a trei artiști fotografi în Carpații Poloniei pentru a realiza o serie de fotografii asupra comunităților rurale din zonele montane poloneze, unde trăiesc așa numiții gorali, care înseamnă munteni, în limba poloneză. Aceștia sunt cunoscuți în Polonia și în România deopotrivă că vorbesc un grai local având cuvinte cu origine valahă, datorită adevărului istoric că vechii valahi practicau transhumanța în Carpații Europei Centrale, inclusiv în munții din Sudul Poloniei.



În aceste așezări de munte, sătenii mai păstrează câteva cuvinte care-şi au originea la păstorii valahi care se ocupau cu păstoritul. De pildă, cuvântul bryndza întâlnit doar în zona montană a Poloniei, exprimă, clar, brânza învăţată de păstorii polonezi de la păstori vorbitori de limba română, sau termenul bacowa care în limba poloneză nu are un corespondent, astfel s-a constatat originea la baciul valah ce-şi îngrijea oile pe munte.



Dar cele patru exemple cele mai grăitoare, care exprimă urmele păstorilor valahi, sunt: kornuta, siuta (se citeşte ciuta), okaista, mierlok. Kornuta, se referă la oile cu coarne; siuta (se citeşte ciuta) sunt oile fără coarne; okaista este un alt regionalism al goralilor şi se referă la okiata, adică oile care au o pată de culoare în jurul unui ochi; mierlok în graiul goral înseamnă mielul. Rasa de ovine Ţurcana este binecunscut goralilor crescători de animale.



Aceste interferenţe valaho–gorale (româno-poloneze) a reprezentat interesul fotografilor orădeni în documentarea lor fotografică timp de două săptămâni
Au mai găsit numeroase locuri în munţii Poloniei, care ne amintesc de cuvinte din limba română, dintre care cel dintâi exemplu este vârful Magura, întâlnit şi în Carpaţii din ţara noastră. Un alt exemplu, goralii din Sudul Poloniei spun la curcubeu, dunga, ceea ce-i uimitor.



Păstori de oi, odinioară se găseau în toate țările carpatine: Cehia, Slovacia, Polonia, Ucraina, România, Serbia. În aceste țări, în regiunile muntoase până în zilele noastre se mai păstrează câteva cuvinte din vocabularul pastoral: gelata/geleta = recipientul de lemn în care se adună laptele proaspăt muls; urda = urdă; bryndza = brânză; kosar = coşară; watra, salasz/salaš = locul unde stă ciobanul cu oile; polana = poiană; pietra = piatră, kolyba = un regionalism pentru o casă mai mică; rumiga = rumegă; kamesnica = cămaşă tradițională bărbătească; putnia = putină, trombita = trâmbiță; afina = afine; grapa = groapă, în sensul de pantă abruptă; kosa = coasa pentru cosit; slanina = slănină; vlna = lână.



Acestea nu sunt cuvintele unei țări, ci cuvinte ocupaționale pentru domeniul pastorației, celor care se ocupă de creşterea ovinelor. Așadar, drept concluzie, acestor cuvinte transfrontaliere, întâlnite în micile sate din vârful sau văile munților locuite de vechii valahi, care au ajuns aici în numele transhumanței, se cuvenea ca Gheorghe Petrila, Ovidiu Gabor și Constantin L. Demeter să acorde atenția cuvenită goralilor din Sudul Poloniei și să petreacă timp de două săptămâni în mijlocul acestor minunați oameni care trăiesc în Carpații din Polonia, în baza unui proiect cu fonduri nerambursabile oferit de Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, în sesiunea de finanțare 2025.



În încheiere, facem cunoscut că au fost realizate peste 1.500 de fotografii, urmând ca în luna noiembrie a.c., la Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti" din Bucureşti, să se verniseze o expoziție de fotografii cu rodul muncii celor trei artişti fotografi orădeni.



Perioada desfășurării: 22 august – 22 septembrie 2025.
Contract de finanțare: NR. DRP/C/50/26.05.2025
Locul (țara): Sudul Poloniei, în zona carpatină, montană a Voievodatelor Silezia & Polonia Mică.
Valoarea finanțării obținute: 13.900 lei.
Obiectivele proiectului și publicul țintă: realizare de fotografii asupra comunității goralilor din Sudul Poloniei, vorbitori a unor cuvinte românești și păstrători a păstoritului oilor în Munții Carpați din Polonia, purtători de straie populare confecționate din lână, căreia ei îi spun „vlana", utilizatori a numeroaselor case le lemn, iar unii lucrători la stâne de oi, căreia îi spun „szalas" sau „koliba", iar oile cu coarne sunt considerate „kornuta".
Rezultatele așteptate ale proiectului: fotografierea valorilor culturale din satele goralilor, care au moștenit de la vechii valahi făcutul brânzei la stână. Am realizat fotografii cu portul lor popular, femeiesc și bărbătesc, imagini cu numeroase case de lemn, specifice zonelor de munte și depistarea unor cuvinte din graiul goral, care provin din limba română, datorită contactului goralilor cu valahii, în urma transhumanței ce exista odinioară în Carpații Europei Centrale.
Datele de contact ale beneficiarului: Asociația „Etno Foto Art" din Oradea, B-dul Ștefan cel Mare nr. 112, bloc D 7, ap. 23, Jud. Bihor, CUI 39309584.



Persoană de contact: Constantin Liviu Demeter, coord. proiect (constantin_demeter@yahoo.com).

Sursa: oradea-bihor.ro (https://oradea-bihor.ro/proiectul-goralii-din-sudul-poloniei-monografie-fotografica-s-a-incheiat-cu-succes/)

Într-o lume care cenzurează site-urile de editoriale şi ştiri alternative ca **NapocaNews.ro**, vă rog să ne sprijiniţi financiar printr-o donaţie pentru informaţii adevărate şi pe româneşte.

Puteţi face o donaţie prin transfer bancar:

Fundaţia Culturală Sarmisegetuza - Cluj
(proprietar NapocaNews.ro)
Cont IBAN: RO85BRDE130SV27532721300

👉 Preferi să donezi rapid online?

Poţi sprijini NapocaNews.ro imediat folosind PayPal:

Donate

30-09-2025

Evenimente (https://www.napocanews.ro/category/evenimente-2) Bihor (https://www.napocanews.ro/tag/bihor), gorali (https://www.napocanews.ro/tag/gorali), napcoanews (https://www.napocanews.ro/tag/napcoanews), oradea (https://www.napocanews.ro/tag/oradea), pop=lonia (https://www.napocanews.ro/tag/poplonia), valahi (https://www.napocanews.ro/tag/valahi)

Sfântul Sinod a ridicat interdicţia care îl viza pe ÎPS Teodosie. Înaltul ierarh poate sluji în toată ţara (https://www.napocanews.ro/2025/09/sfantul-sinod-a-ridicat-interdictia-care-il-viza-pe-ips-teodosie-inaltul-ierarh-poate-sluji-in-toata-tara.html)

Cascadorii Plânsului! Nicuşor Dan a uitat protocolul militar înantea Imnului Naţional (Video) (https://www.napocanews.ro/2025/09/cascadorii-plansului-nicusor-dan-a-uitat-protocolul-militar-inantea-imnului-national-video.html)

Comentati

- Name (required)
  Your Name
- Mail (required)
  Your Email
- Website
  Your Website

Your Comment Here...

Submit Comment

Caută în site

Search

Categorii

Administratie (https://www.napocanews.ro/category/social)
Cultura (https://www.napocanews.ro/category/cultura-2)
Economie (https://www.napocanews.ro/category/economie)
Editorial (https://www.napocanews.ro/category/editorial)
Evenimente (https://www.napocanews.ro/category/evenimente-2)
Externe (https://www.napocanews.ro/category/externe)

Ultimele Stiri

- Mărturia Iulianei Preduț Constantinescu (+1 octombrie 2002), eroina care a născut în închisoare, sprijinitoare a partizanilor anticomuniști (https://www.napocanews.ro/2025/09/marturia-iulianei-predut-constantinescu-1-octombrie-2002-eroina-care-a-nascut-in-inchisoare-sprijinitoare-a-partizanilor-anticomunisti.html)
- România se împrumută ca să cumpere cele mai ineficiente arme (https://www.napocanews.ro/2025/09/romania-se-imprumuta-ca-sa-cumpere-cele-mai-ineficiente-arme.html)
- Cascadorii Plânsului! Nicușor Dan a uitat protocolul militar înantea Imnului Național (Video) (https://www.napocanews.ro/2025/09/cascadorii-plansului-nicusor-dan-a-uitat-protocolul-militar-inantea-imnului-national-video.html)
- Proiectul „Goralii din Sudul Poloniei – monografie fotografică" s-a încheiat cu succes (https://www.napocanews.ro/2025/09/proiectul-goralii-din-sudul-poloniei-monografie-fotografica-s-a-incheiat-cu-succes.html)
- Sfântul Sinod a ridicat interdicția care îl viza pe ÎPS Teodosie. Înaltul ierarh poate sluji în toată țara (https://www.napocanews.ro/2025/09/sfantul-sinod-a-ridicat-interdictia-care-il-viza-pe-ips-teodosie-inaltul-ierarh-poate-sluji-in-toata-tara.html)

Parteneri - R3Media.ro

VIDEO | Cutremurător! Nicușor Dan dezvăluie că și-a dat seama la ce etaj are biroul în Palatul Cotroceni fiindcă l-a văzut pe omul de la pază că îi apasă pe 2 la lift (https://r3media.ro/video-cutremurator-nicusor-dan-dezvaluie-etaj-birou-palatul-cotroceni-vazut-om-paza-apasa-2-lift/)



Nicușor Dan a dezvăluit cum și-a dat seama la ce etaj are biroul în Palatul Cotroceni. El a dedus că…
Read more » (https://r3media.ro/video-cutremurator-nicusor-dan-dezvaluie-etaj-birou-palatul-cotroceni-vazut-om-paza-apasa-2-lift/)

Source: Arhive PARTENER | R3media | Published: 04-09-2025 - 20:56

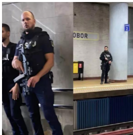
Cine se face egal cu srilankezul și nepalezul, de viața lor va avea parte (https://r3media.ro/cine-se-face-egal-cu-srilankezul-si-nepalezul-de-viata-lor-va-avea-parte/)



Incidentul în care a fost implicat livratorul străin a adus în discuție, cel mai mult, pseudo-argumentul că acești migranți sunt…
Read more » (https://r3media.ro/cine-se-face-egal-cu-srilankezul-si-nepalezul-de-viata-lor-va-avea-parte/)

Source: Arhive PARTENER | R3media | Published: 29-08-2025 - 11:33

Patrule înarmate de jandarmi au început să apară în București: Oamenii spun că sistemului îi e frică de eventualele mișcări sociale și încearcă să inducă teama în popor | Cum justifică Jandarmeria prezența personalului cu armele la vedere? (https://r3media.ro/patrule-inarmate-jandarmi-bucuresti-oameni-sistem-teama-eventuale-miscari-sociale-inducere-teama-popor-jandarmerie-explicatii/)

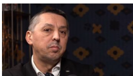


Patrule înarmate de jandarmi au fost fotografiate marți la metroul bucureștean. Cu armele de foc la vedere, jandarmii au ridicat…

Read more » (https://r3media.ro/patrule-inarmate-jandarmi-bucuresti-oameni-sistem-teama-eventuale-miscari-sociale-inducere-teama-popor-jandarmerie-explicatii/)

Source: Arhive PARTENER | R3media | Published: 13-08-2025 - 00:22

Noaptea minții: Ministerul Educației propune un regulament prin care elevii să sesizeze actele de „rasism, xenofobie și antisemitism". Profesorii trebuie să se implice în cursuri de combatere a discriminării (https://r3media.ro/noaptea-mintii-ministerul-educatiei-propune-un-regulament-prin-care-elevii-sa-sesizeze-actele-de-rasism-xenofobie-si-antisemitism-profesorii-trebuie-sa-se-implice-in-cursuri-de-co/)





Ministerul Educației și Cercetării a pus în consultare publică un proiect de ordin pentru aprobarea „Codului de Conduită pentru prevenția...

Read more » (https://r3media.ro/noaptea-mintii-ministerul-educatiei-propune-un-regulament-prin-care-elevii-sa-sesizeze-actele-de-rasism-xenofobie-si-antisemitism-profesorii-trebuie-sa-se-implice-in-cursuri-de-co/)

Source: Arhive PARTENER | R3media | Published: 08-08-2025 - 11:50

Ies la lumină informații noi despre Sebastian Luca, instigatorul de la Broșteni: „Gurile rele" spun că ar fi prieten cu Rareș Bogdan, iar soția sa, mână în mână cu mafia pădurilor din județul Suceava (https://r3media.ro/informatii-noi-sebastian-luca-instigator-brosteni-prieten-rares-bogdan-sotie-apropiata-mafia-padurilor-judetul-suceava/)



În urma provocărilor de la Broșteni la adresa lui Călin Georgescu și celor care au răspuns la chemarea fostului candidat...
Read more » (https://r3media.ro/informatii-noi-sebastian-luca-instigator-brosteni-prieten-rares-bogdan-sotie-apropiata-mafia-padurilor-judetul-suceava/)

Source: Arhive PARTENER | R3media | Published: 03-08-2025 - 17:09
